

Cena numeru
10.000 mk.

Cena prenumeraty
w Łodzi:
Miesięcznie 250.000.
Z przes. poczt.
Miesięcznie 300.000
poza Łódź i numer 16.500
Konto P.K.O. 60594.
Należytość pocztowa
opłacona ryczałtem,

XXVI r.
istnienia

Redakcja i Adm.

w ŁODZI

Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28

Redaktor przyjmuje od 5-6 pp
Artykułów i listów anonimowych
nie pomieszcza się.

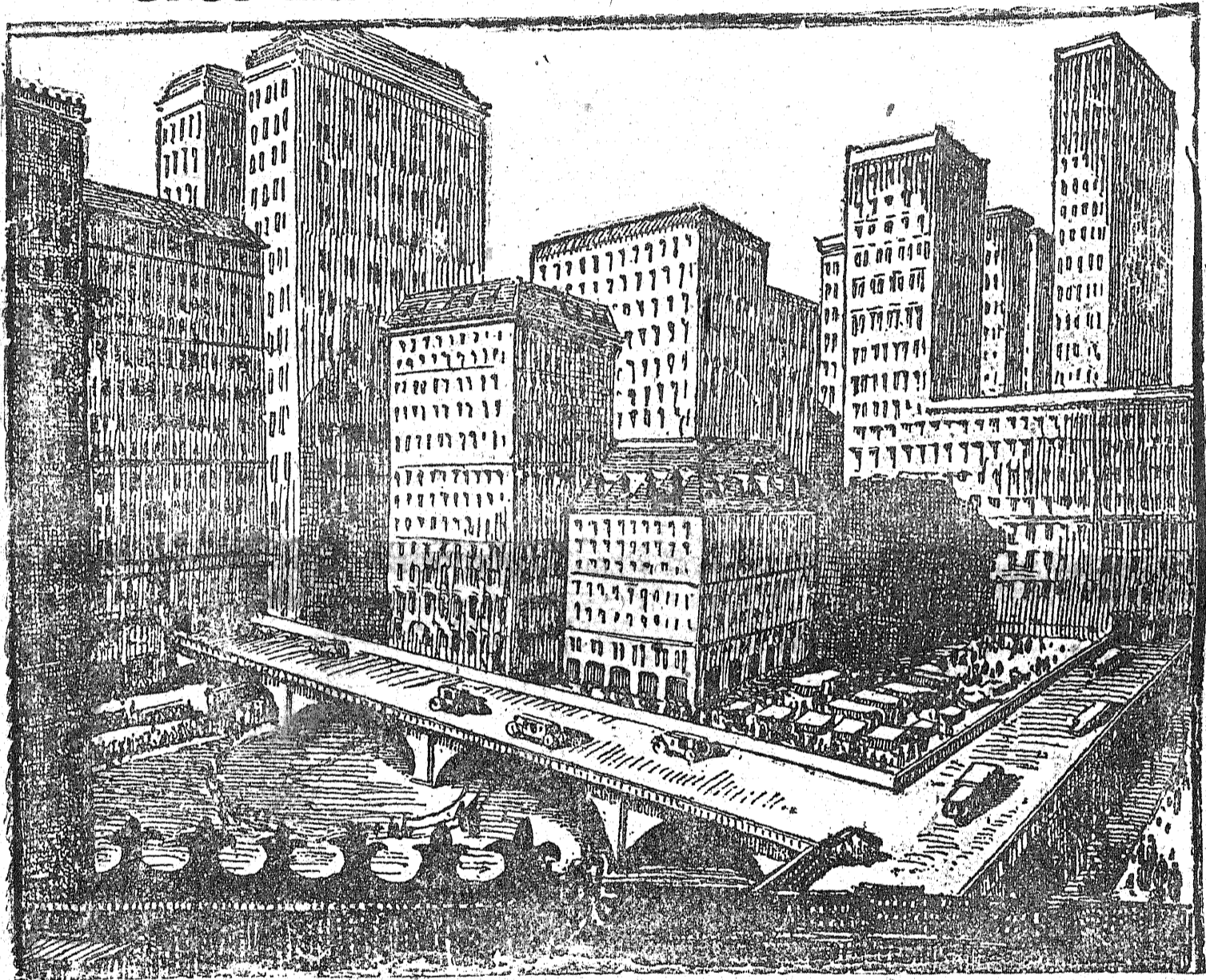
Łódź.

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Wtorek, dnia 6 listopada 1923 r.

Ulice dla samochodów w N. Jorku.

Zmierzch bolszewizmu.

Do należytej oceny bieżących zjawisk politycznych konieczne jest rzucanie od czasu do czasu wzroku wstecz i porównania chwili obecnej z niedawną przeszłością; występuje bowiem przytem wyraźna tendencja do wzrostu lub spadku jakiegoś prądu czy zjawiska, której uchwycenie jest konieczne dla prawdziwej oceny sytuacji, lecz przedwczesnie bardzo trudne, o ile mu właśnie nie przyjdzie z pomocą metoda porównawcza.

Przypomnijmy sobie wypadki z przed półtora, dwóch lat. Polityka dawnej ententy pod wpływem Lloyd George'a szła niesłuchanie chwilę, z wyjątkiem ku coraz to zmieniającym się celom, a na tem tle bezplanowości i niezdecydowania odbijały buńczuczne kroki wojującego bolszewizmu. Cieczerań tu, Cieczerań tam, widać cy noty, zanoszący protesty, przyjmowany przez Króla, sądowy przy stole arcybiskupów! Kon-

ferencja za konferencją, a na każdej delegacja bolszewików, njoby nie uznawana za zupełnie równego członka, lecz w gruncie rzeczy nadająca nieraz ton obradom fajerwerkowymi enuncjacjami, naigrywająca się z onieśmielonych burżujów.

Jakaż zmiana od tego czasu! Występy teatralne się skończyły, a wraz z upadkiem niedawnego protektora londyńskiego cisza zapanaowała na Kremlu. Próbowali bolszewicy wszezać zwykły swój hałas i wysunąć się na widoczne miejsce na konferencji lozańskie, lecz skończyło się fiaskiem.

Dziś nie wysyłają już szumnie delegacji pieczołowicie strzeżonych przez burżuazyjne policje — wymknę się do Europy Zachodniej od czasu do czasu, niepoprzedzany już zwykłą reklamą wysłaniec i skromnie usiłuje wtargnąć coś dla sowietów nie przez zwracanie się do

rewolucyjnego proletariatu, lecz proponuje wzajemne realne korzyści i zobowiązania.

Ostatnio bawił w Paryżu, Londynie niejaki p. Scheinman, dyrektor sowieckiego banku państwa. Przybył w sprawach handlowych i politycznych, mianowicie pragnął sprzedać we Francji 20000 wagonów zboża rosyjskiego, odstąpił tego od ust głodującej ludności, wprowadzić dalej walutę rosyjską na giełde paryską i wreszcie uzyskać uznanie rządu sowietów przez Francję de jure wzajemian za uznanie i oprocentowanie przedwojennych wierzytelności francuskich w Rosji. Nie uzyskał jednak nic. Uznanie rządu sowieckiego nie mogło naturalnie być brane pod uwagę zanim Rosja nie dałaby zupełnych gwarancji dotrzymania zobowiązań takiej zmiany prawodawstwa, któraby umożliwiła wzajemne stosunki. Zboże kupionoby, lecz zapłacić chciało właśnie sowieckimi czerwonicami, a bolszewicy na ich przyjmowanie wcale nie mają ochoty. Misja p. Scheinmana rozbiła się, ale przede wszystkim znamienne jest to, że koło niej nie odbywał się już znany, nam dobrze z przed-

dw lat taniec łowców koncesji, geszefiarzy z p... gwiazdy, pragmatycznych co urwać, nie... alismy zachwyty nad złotodajnymi widokami dla kapitalistów w Rosji i namaszczonych artykułów, przekonywających rzady o konieczności odrzucenia przesadów moralnych i do bywania rynków gdzie się da i za wszelką cenę.

Wystarczyło wejście na widownię wybitnych ludzi nacjonalistów, jak Poincare, Mussolini i odsunięcie walijskiego zonglera od roli do do której nie dorósł, a zmora ciężająca nad Europą rozwiązała się dziś, nawet w dziejach zaręku niemieckiego, nikt w Europie bolszewizmu się nie obawia. Może on jeszcze trwać długie lata w Rosji, ewolucjonizuje się zreszta w kierunku przystosowania się do realnych warunków życia i tracąc swe doktrynerskie ostrze — czynnikiem w polityce europejskiej już być przestaje.

Z. Raczkowski.

WIADOMOŚCI POLITYCZNE

Plotki o memorjale p. Younga.

(wp) W niektórych dziennikach ukazała się wiadomość o rzekomym memorjale, wystosowanym jakoby z Warszawy do Londynu przez komandora Younga.

Komandor Young oświadczył, że wiadomość powyższa jest zupełnie bezpodstawna. Komandor Young nie wysłał do Londynu żadnego raportu o warunkach gospodarczych w Polsce, o moratorium finansowym względnie o innych sprawach gospodarki i finansów Polski.

Ministerstwo skarbu powiadamia równocześnie przytem, że bezpodstawne są wszelkie przypuszczenia, wyrażone przez jedno z pism warszawskich, jakoby wiadomość o owym rzekomym memorjale Younga miała pochodzić od p. ministra skarbu Kucharskiego.

Zmiany w ministerstwie spr. zagranicznych.

(wp) Rada Ministrów zatwierdziła dnia 28 października rb. wniosek ministra spraw zagranicznych w sprawie przeniesienia p. Henryka Strassburgera, podsekretarza stanu w ministerstwie spraw zagranicznych, w stan nieczynny.

Dekretem z dnia 29 października rb. Pan Prezydent Rzeczypospolitej mianował p. dr. Marjana Seydę, posła na Sejm, podsekretarzem stanu w ministerstwie spraw zagranicznych.

TELEFONEM Z WARSZAWY

OGRANICZENIE BUCHU OSOBOWEGO?

*) Skutkiem strajku maszynistów, na wielu stacjach porobiły się zatory kolejowe. Dałby zapasy, węzła i żywność po miastach są na wyzerpaniu.

Nasz korespondent warszawski donosi iż o ile, w najbliższych dniach ruch kolejarzy nie dojdzie do normalnego stanu, rząd ograniczy względnie zawiesi na krótki przeciąg czasu komunikację pasażerską, użytkując wolne lokomotywy do pociągów towarowych i zaopatrzenia miast.

TELEGRAMY.

PROCES ZABÓJCY WOROWSKIEGO.

LOZANNA 5 11 (PAT) Dziś rano rozpoczął się tu proces przeciwko Conrademu mordercy Worowskiego, rosyjskiego delegata na lozańską konferencję wschodnią, i przeciwko współwinnemu Tollnowi.

Obaj oskarżeni przyznają się winy, lecz usprawiedliwiają swój czyn nienawiścią do bolszewików i zbrodni, popełnionych przez bol-

Konferencja dyr. izb skarbowych w ministerstwie skarbu,

WARSZAWA 5 11 (PAT) Celem obmyślenia środków naprawy państwowego aparatu skarbowego, zwołał p. minister skarbu Kucharski na dzień 4 bm. konferencję wszystkich dyrektorów izb skarbowych.

Konferencję przewodniczył p. minister skarbu, z ramienia ministerstwa skarbu brał udział, p. wiceminister Markowski oraz dyrektorzy poszczególnych departamentów.

Głównym przedmiotem obrad były zasadnicze braki, ujawnione w działalności urzędów skarbowych, podpadające z swej strony nierównomierności w obodatkowaniu obywateli i niedostatecznemu wzywskiwaniu źródeł podatkowych. Słaby i nieumiejętny nadzór nad źródłami produkcji i sprzedaży artykułów akcyzowych i monopolowych i wreszcie przewlekłe załatwianie spraw wymagają sprężystego wykonania. W zarządzeniu obrad zaznaczył p. minister że już w początkach swego urzędowania podał myśl zbliżenia się do kierowników izb skarbowych, celem osobistego ustalenia przyczyn niedomagania aparatów skarbowych i omówienia sposobu ich poprawy. Dotychczasowe wyniki wymiaru i poboru podatków i danin są tego rodzaju, iż p. minister nie może wyrazić swego zadowolenia. P. minister nie ma intencji czynienia wymówek dyrektorom izb skarbowych, gdyż wiadomo, że niektóre izby pracują w trudnych bardzo warunkach, musi jednakże dążyć do wysunięcia w jaknajkrótszym czasie nienormalnych objawów działalności tych

ze urzędów. Zaznaczył przytem p. minister, że różnice między wynikami działalności podatkowej poszczególnych izb skarbowych poszczególnych powiatów są tak rażące, że przyczyn ich należy szukać głębiej i poza lokalnymi trudnościami. Odpowiedzialność za złe wyniki akcji podatkowej obciąża narazie kierowników urzędów skarbowych, izb skarbowych i samo ministerstwo. Dla tego też ministrowo uważa za konieczne pościągnąć dyrektorów izb skarbowych do odpowiedzialności za złe funkcjonowanie aparatu skarbowego. Ministerstwo skarbu nakazuje ścisłą łączność z izbą skarbową i zastosuje wszelkie środki zmierzające do poprawienia obecnej działalności urzędów skarbowych.

Pan minister wezwał dyrektorów izb skarbowych, by czynili starania w tym kierunku, aby dochody danin publicznych preliminarzowo w nowym budżecie, zostały w zupełności osiągnięte, gdyż to jest pierwszym warunkiem uzdrowienia naszych finansów i podstawa dalszego rozwoju ekonomicznego naszego państwa.

Pan minister prosił dyrektorów izb skarbowych, by uwagi swe oparte na fachowym doświadczeniu i na faktach, wypowiedzieli z całą szczerością i otwartością, przytem zapewnił, że słuszne żądania dyrektorów będą przez ministerstwo uwzględnione.

Konferencja, ze względu na obszerny materiał dyskusyjny, potrwa dwa dni przy intensywnych całodziennych obradach.

Bawarja maszeruje na Berlin.

Rząd Rzeszy przygotowuje kontrakcję.

BERLIN 5 11 (AW) Na pograniczu turyńsko-bawarskiem skoncentrowane zostały wojska bawarskie w sile 10.000 ludzi piechoty i brygady artylerji, oraz różnych specjalnych oddziałów. Wojska te stoją bezpośrednio w kontakcie z główną kwaterą socjalistów narodowych.

MONACHJUM 5 11 (AW) W kołach radykalnej prawicy planuje się marsz na Berlin, w rocznicę rewolucji niemieckiej. Rząd Rzeszy rozpoczął już kontrakcję.

W Kaiserlautern, ubiegłej nocy, wtargnęła wielka ilość separatystów do miasta. Nad ranem rozpoczął się koncentryczny atak na ratusz. Separatysty skierowali główne swe siły na Kaiserlautern, aby stąd opanować cały palatynat. Obrona jest ogromnie utrudniona, ponieważ władze okupacyjne wstrzy-

mały wojska, wysłane naprzeciw. Tak samo donoszą o podobnych zajściach w mieście Speyr.

AKCJI WOJSKOWEJ ZE STRONY BAWARJI NIE BĘDZIE.

WIEN 5 11 (PAT) „Sonn-und Montag-Zeitung“ zapewniła na podstawie informacji berlińskich kół rządowych, że alarmujące wiadomości z Bawarii są moeno przesadzone. W ostatnich dniach odbyło się posiedzenie bawarskiego związku bojowego, na których to posiedzeniach wyrażono zapatrywanie, że o wojskowej akcji Bawarii, która miałaby na celu rozwiązanie konfliktu między Rzeszą a Bawarią niema mowy.

Źle Pani liczy,

gdyż nie cena, lecz wydajność jest miarodajna. Wystarczy połowa tej ilości „Prawdziwej Francka“ z młynkiem co zwykłej domieszki, aby sporządzić lepszą kawę. Należy przeto używać tylko towaru opatrzonego na wszystkich pakietach marką fabryczną młynek i podpisem: **Henryka Francka Synowie, Skarżyna Kra-ków.**

(2245-b)

Modzina ciętego powinna być sz. zaplona!

Tyfus w mieście!

Niespokojny Bałkan.

Ultimatum rządu jugosłowiańskiego z powodu zamachu na attache wojskowego.

BELGRAD 5.11 (PAT) Wiadomość o zamachu na jugosłowiańskiego attache wojskowego w Sofji, wywołała tu wielkie wzburzenie. Na wczorajszej radzie ministrów która się odbyła się pod przewodnictwem króla postanowiono posłać rządowi bułgarskiemu notę, zredagowaną w ostrej formie i domagającą się całkowitego zadośćuczynienia. Prasa tutejsza zaznacza, że zamach wczorajszy wywołał wielkie poruszenie w całym kraju.

BIAŁOGRÓD 5.11 (PAT) Nota, wręczona dziś rano rządowi bułgarskiemu przez przedstawiciela królestwa jugosłowiańskiego, stwierdza, że zamach na jugosłowiańskiego attache militaire jest zbrodnią natury politycznej. Zabójstwo członka misji dyplomatycznej królestwa SHS stanowi czyn, skierowany przeciwko państwu i jego godności. Okoliczność, że zbrodnia została dokonana w stolicy nadaje temu wypadkowi jeszcze większe znaczenie. Celem utrzymania godności państwa i uzyskania sankcji, w związku z pogwałceniem eksterytorjalności, nota domaga

się od Bułgarii: 1) przeproszenia i wyrażenia żalu z powodu wypadku ze strony rządu bułgarskiego przedstawiciela królestwa SHS, w Sofji, 2) wyrażenia jugosłowiańskiemu attache militaire osobistego ubolewania przez bułgarskiego ministra wojny, 3) oddania honorów wojskowych sztandarowi królestwa SHS, przed gmachem poselstwa przez oddział 250 żołnierzy ze sztandarem, 4) przeprowadzenia przez władze bułgarskie najenergiczniejszego śledztwa, celem wykrycia i przykładowego ukarania winnych oraz współników winy, 5) sprawa materialnego odszkodowania dla pokrzywdzonych i państwa przedstawiona zostanie międzynarodowemu trybunałowi sprawiedliwości w Hadze.

Na wykonanie żądań, wyrażonych w punktach 1, 2, 3, pozostawiony zostanie termin 24 godzin, licząc od chwili wręczenia noty rządowi bułgarskiemu. Jednocześnie zostaje podane do wiadomości rządowi bułgarskiemu, że w przyszłości w podobnych wypadkach, będzie on uważany za odpowiedzialny.

Strajk powszechny — czy kłapa proklamacji pepesowskiej.

Większość przedsiębiorstw państwowych i prywatnych nie porzuciło pracy.

WARSZAWA 5.11 (PAT) Szczegółowe sprawozdania, nadchodzące z całego kraju, stwierdzają, że zapowiadany na dzisiaj, ze względów czysto politycznych strajk powszechny całkowicie się nie udał. Strajk przejął się częściowo poza samą Warszawą, tylko w Krakowie. Na całym pozostałym obszarze Rzeczypospolitej panuje zupełny spokój i normalna praca. W szczególności podkreślić należy, że nie uległy nawoływaniom strajkowym województwa: łódzkie, kieleckie i śląskie (poza Bielskiem, gdzie się w ciągu południa miał strajk przejawić). Spokój zupełny panuje w województwach: wołyńskim, poleskim, nowogrodzkim i białostockim. W ziemi wileńskiej strajk przejął się w samym Wilnie i to częściowo, objął elektrownie, wodociągi oraz niektóre fabryki garbarskie. Elektrownie i wodociągi uruchomiono przy pomocy wojska. W województwie poznańskim zupełny spokój. W województwie lwowskim, tak w samym Lwowie, jak i w zagłębiu naftowym, oraz Przemysłu spokój i praca normalna. W samym Lwowie zapowiadają jakoby od południa miał stanąć tramwaj, władze jednakże poczyniły wszelkie starania, by je natychmiast uruchomić. W Borysławiu pewien niepokój ujawnił się w formie pogłoski o rzekomych mordach politycznych w stolicy, urzędowe jednakże wyjaśnienia uspokoiły natychmiast ogół.

KRAKÓW 5.11 (PAT) Pod wpływem politycznej agitacji strajkowej unieruchomiono w dniu dzisiejszym miejskie zakłady użyteczności publicznej, jak elektrownie, gazownię i wodociągi. Techniczne organizacje społeczne przy pomocy władz wojskowych i cywilnych oraz studenci akademii górniczej podjęli natychmiast pracę, celem podtrzymania ruchu. Unieruchomione zakłady zostaną niewątpliwie w ciągu popołudnia uruchomione. Strajk objął część nieznaczna przedsiębiorstw prywatnych i zasadniczo nie powiodł się. Saliny Wieliczki i Bochni pracują dotychczas normalnie, aczkolwiek agitacja za strajkiem rozwija się w dalszym ciągu i z wielką energią.

KRAKÓW 5.11 (AW) Dyrekcja elektrowni zakomunikowała, że przy pomocy SSS., uda się wznowić normalne zaopatrywanie miasta w światło. Wodociągi funkcjonują zupełnie normalnie, gdyż strajkuje tylko personel warsztatów.

Pod wieczór tłum usiłował zgromadzić się przed „Domem Robotniczym”. Zgromadzenie rozproszono.

WARSZAWA 5.11 (PAT) Likwidacja strajku pocztowego jest na ukończeniu. Hasła polityczne strajku powszechnego nie objęły pracowników pocztowych, dzięki czemu prace poczty na obszarze Rzeczypospolitej idą normalnym torem.

LWÓW 5.11 (AW) Dzisiejszy strajk generalny nie objął wszystkich gałęzi pracy. Robotnicy miejscy wszystkich kategorii strajkują. W teatrach i kinematografach przedstawienia trwają. Strajkują częściowo robotnicy budowlani, kaflarze i piekarze, w całości zaś strajkują kelnerzy i służba restauracyjna. Tramwaje funkcjonują. Rozwiązano szereg zgromadzeń nielegalnych.

Na kolei strajkuje tylko nieznaczna część maszynistów. Służba ruchu strajkuje w całości.

Dziś po południu wyszedł tylko „Wiek Nowy”, natomiast „Gazeta Lwowska” nie ukazała się, wobec częściowego strajku zerów.

W pozostałych częściach województwa lwowskiego, oraz w województwie stanisławowskim i tarnopolskim, panuje spokój.

BORYSŁAW 5.11 (AW) W Borysławiu Drohobyczu, i wogóle na terenie zagłębia naftowego, częściowo kopalnie pracują, częściowo zaś strajkują. W kopalniach robotnicy utrzymują ruch konieczny.

BIAŁA 5.11 (AW) W mieście panuje spokój. „Chrześcijańska demokracja i narodo-wa partja robotnicza, wydały do robotników wspólną odezwę, wzywającą do pracy. Zakłady użyteczności publicznej funkcjonują.

WARSZAWA 5.11. (AW) Zarówno komunikaty urzędowe, jak i komunikaty prywatnych korespondentów, nadchodzące ze wszystkich stron kraju, jednogłośnie stwierdzają, że proklamowany w dniu dzisiejszym, jednodniowy strajk generalny, załamał się zupełnie.

W samej stolicy strajk ogarnął tylko część przedsiębiorstw prywatnych, natomiast wszystkie instytucje użyteczności publicznej pracują. Daje się zauważyć rozłam wśród robotników, którzy zresztą można było już naprzód przewidzieć: zwiłań chrześcijańsko — narodowe pracują, a tylko klasowa przeważa pracę.

Względem stolicy normalny. Poza wyjątkiem na Woli, nie zanotowano żadnych zamieszek.

Dzięki zakazowi zebrań pod gołym niebem, pochodów i wzbudzeniu wyszynku wódki, w dzielnicach robotniczych panuje zupełny spokój.

WARSZAWA 5.11. (AW) Według ostatnich wiadomości, sytuacja strajkowa we wszystkich większych miastach jest zupełnie bez zmiany. Żadnych większych zaburzeń nie notowano. Tak Lwów, jak i inne miasta Małopolski i Wschodniej pracują normalnie. W części strajkujących fabryk prywatnych robotnicy stawili się do pracy.

Jak zawsze, tak i dziś, proklamowany przez klasowe i socjalistyczne związki strajk, nie zrobił żadnego wrażenia na robotniku uświadomionym, dowodem czego jest, że w Poznaniu nie doszło do najmniejszych nawet nieporozumień. Pracują wszystkie fabryki. Tak samo rzecz się ma i na Pomorzu.

W Krakowie strajk objął nieznaczna ilość przedsiębiorstw prywatnych, w instytucjach użyteczności publicznej pracuje S.S.S. Saliny wielkie i bocheńskie pracują normalnie.

WARSZAWA 5.11 (PAT) Praca na kolejach w obrębie całej Rzeczypospolitej jest normalna. Strajk nie przejął się właściwie nigdzie. W okręgach dyrekcji radomskiej, wleńskiejskiej, poznańskiej oraz gdańskiej pracownicy kolejowi stawili się do pracy, tak że ruch kolejowy w dyrekcjach tych odbywa się normalnie. W obrębie dyrekcji lwowskiej personel stacyjny pracuje w całości. W dniu wczorajszym kursowało ponad 60 pociągów osobowych i około 50 procent pociągów towarowych. W Stanisławowie wszyscy pracownicy warsztatów kolejowych stawili się dziś o godz. 6 rano do pracy. Ruch osobowy i towarowy w obrębie dyrekcji stanisławowskiej utrzymano w dotychczasowych rozmiarach. W obrębie dyrekcji krakowskiej uruchomiono wczoraj 116 pociągów towarowych, a pociągi osobowe kursują wszystkie. Zdołano uruchomić kilka pociągów specjalnych dla wywozu soli z Wieliczki. W obrębie dyrekcji katowickiej zgłosiło się wielu wydanych dyscyplinarnie z racji strajku maszynistów i palaczy do władz kolejowych z prośbą o ponowne przyjęcie do pracy. Prośbom tym władze kolejowe częściowo uczyniły zadość. Położone jest tak dobre, że dyrekcja katowicka wysłała do okręgu dyrekcji krakowskiej 33 drużyny parowozowe do pracy w tamtejszym okręgu. Ruch pociągów osobowych normalny. Towarowy utrudniony jeszcze częściowo ze względu na ruch strajkowy w dyrekcji krakowskiej. Do Małopolski zdołano mimo to wysłać w dniu wczorajszym 30 pociągów węglowych. W dyrekcji warszawskiej ruch towarowy utrzymany w dotychczasowych rozmiarach. Pociągi dalekobieżne kursują wszystkie. Warsztaty kolejowe przy ul. Chmielnej pracują, jednakże agitatorzy strajkowi rozwijają terror w tym kierunku, aby warsztaty stanęły. Na Pradze zastosowano terror wobec konduktorów, oczekujących na swoje pociągi. Warsztaty na Pelcowźnie pracują. Do pracy zgłosiło się ponad 500 robotników. Władze poczyniły wszelkie zarządzenia, by chociaż pracować zapewnić możliwość pracy i ochronę osobistą.

Z ostatniej chwili.

JAK ZA STARYCH DOBRYCH CZASÓW.

MONACHJUM 5.11 (PAT) Na uroczystość poświęcenia kamienia węgielnego pod pomnik poległych w wojnie monachyjskich przybył b. następca tronu ks. Ruprecht w uni-formie marszałka polnego. Odbył on przegląd oddziałów Reichswehry, zaprzysiężonych przez rząd bawarski oraz oddziałów bojówek prawicowych. Na przeglądzie obecnym był nadto gen. feldmarszałek Rzeszy, Leopold, wszyści członkowie byłego dworu króla bawarskiego, prezydent ministrów Knilling i gen. komisarz Kahr. Natomiast Ludendorff i Hitler na paradzie obecni nie byli. Ks. Ruprecht i gen. Lossow byli przez publiczność owacyjnie witani.

NA MARGINESIE.**W przededniu zwycięstwa plecaka.**

Na Piotrkowskiej zbiegowisko. Co się stało?

Przed domem Nr. 88 platforma w jedno go konia zawałona paczkami z banknotami.

Paczki wrzucają na chodnik na papier, a stamtąd noszą do banku.

Przez ręce woźnych przewijają się setki, tysiące, miliony, miliardy... Żadnej ochrony, żadnej policji, tylko woźnica i dwóch bezbronnych woźnych.

Ktoś przecie z mieszkańców tego złego miasta mógł by wywołać tumult, zamieszanie, chwycić kilkanaście paczek i uciec.

— Ze tak też nieostrożnie wożą te pieniądze, mówiąc do obok stojącego robotnika.

— Ehl nieopłaci się!

Przed łódzkim oddziałem kasy krajowej auto ciężarowe. „Widzewskiej manufaktury”. Kilku ludzi się kręci. Wynoszą worki z banknotami i ładują na auto. Za autem poważnych rozmiarów resorka.

— Czy wy też jesteście z Widzewa? za pytuje woźnicy.

— Tak.

— Bójcie się Boga przecież na auto zmieszczą się chyba wasze pieniądze.

— Bóg raczy wiedzieć. Jak dużo „drobnych” to chyba nie. Przysłali na wszelki wypadek.

Ide dalej. Sklep. Wystawione „tanie pugilaresy” i drogie plecaki. Śmiech mnie porывa pusty a potem litość i trwoga...

Przecież los figlarz połączył w tym oknie wystawowym dwóch śmiertelnych zapasników, chcących ogarnąć kieszenie naszego obywatela.

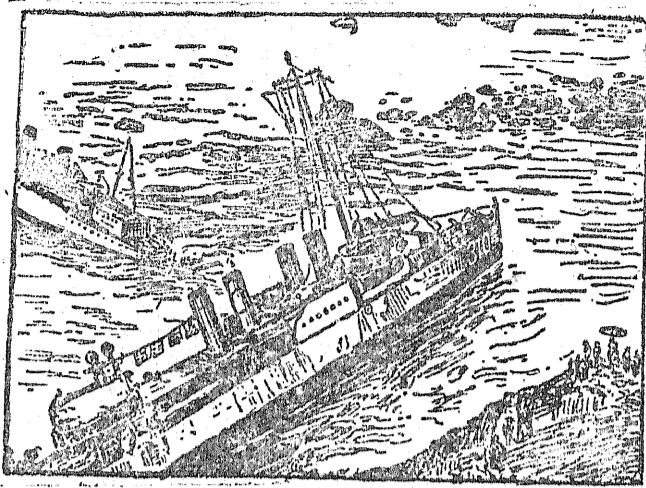
Kto zwycięży: plecak czy pugilares?

T.

WIADOMOSCI Z KRAJU**7 miliardów obrotu w totalizatorze.**

(k) Na ostatnich wyścigach w Warszawie w ubiegłą niedzielę panował istny szal. Narkotykiem hazardu upojeni totalizatorowie postanowili raz jeszcze w ostatnim dniu wyścigów spróbować szczęścia w grze, w tem błogiem przeświadczeniu, iż przecież, w razie przynajmniej smok totalizatorowy nie skusi ich do odbijania się w dniu następnym, wyścigi bowiem tymczasem się kończą...

Stąd dawno już niewidziane tłumy zalewały pole mokotowskie, a przy kasach wejścio-

Rozbicie amerykańskiej flotyli torpedowców.

U brzegów wyspy św. Barbary, leżącej na Oceanie Wielkim, flotyli Stanów Zjednoczonych, składająca się z 15-tu torpedowców, uległa rozbiciu. — W kanale św. Barbary, dzielącym wyspy Santa Rosa i Santa Cruz od lądu uniemożliwiła wszelką orientację tak, że okręty wpadły na skaliste wybrzeże, przyczem 7 okrętów jest zupełnie zniszczonych i 2 ciężko uszkodzone.

wych przed samym początkiem gonitw, utworzył się istny zator ludzki. Na polu oblężeni przez ciżbę ludzka pocili się kasjerzy totalizatorowi, zrywając całe bloki biletów. Obrót rósł z gonitwy na gonitwę, aż w ostatecznym rezultacie doszedł do olbrzymiej cyfry: 7,807,183. 00 mkp.

Niedzielny obrót „totka” w Warszawie był zatem prawie równy wysokości dwutygodniowym składkom na ofiarę wybuchu w Cydadeli.

Tak bawią się syć krzywda ludzka paskarze, używając rozkoszy życia, gdzie i jak się da, gdy całe masy tymczasem myślały z troską o kupieniu chleba codziennego.

Metody socjalistów.

(k) Szeroki właściciel piekarni warszawskich zwrócił się do oddziału walki z lichwą przy Kom. Rządu ze skargą, że w dniu wczorajszym 3 bm. jakieś związki rzekomo zawodowe piekarskie anonimowo drogą telefoniczną zawiadamiły ich, aby nie przygotowywali zacierów t. zw. kwasów do wypieku chleba. Przecież zwracano uwagę, że łączy się to z mającym wybuchnąć strajkiem powszechnym. Piekarze oświadczyli w Kom. Rządu, że pomimo to przystąpią do przygotowań wypieku chleba na poniedziałek.

Czy będzie zniżka na towar kolonialny.

(k) W związku z wahaniami kursu walut obcych Stow. Kuców Polskich w Warszawie zwołało na dzień wczorajszy w poniedziałek specjalną konferencję cennikową. Tematem obrad będzie rewizja obecnego cennika towarów kolonialnych w celu dostosowania go do obecnego kursu walut obcych, które wykazywały pewną zniżkę. Spodziewana jest zniżka cennika kolonialnego.

MARK TWAIN.

(8)

Romans eskimoski.

Byłam bliska omdlenia. Myślałam, że jest to moja tajemnica, której nawet pazury Wielkiego Boga Śniegu nie zdołają wyrwać z mojej piersi! Głowa sądu surowo zwrócił się do Kaluli:

— Mów!

Kalula zawahał się i odpowiedział:

— Ja nim byłem. Spać mi nie dała myśl o tych cudownych haczykach. Całowałem je i pieściłem, aby w niewinnej radości uciszyć moją namjetność, a potem odłożyłem je na miejsce. Mogłem upuścić jeden z nich, ale nie ukradłem żadnego!

Jakże straszne wyznanie w tych warunkach! Podniosła się wrzawa. Zrozumiałam, że sam wydał wyrok na siebie i że wszystko skończone. Na każdej twarzy można było przeczytać te słowa:

„To jest odpowiedź tchórzliwa, niezdarna i nędzna!”

Szlochając, usiadłam i czekałam. I oto usłyszałam słowa, o których i tak wiedziałam, że nastąpić muszą. Każde z nich nożem wrzyło mi się w serce.

— Zgodnie z wyrokiem sądu, oskarżonego podda się próbie wodnej.

Niechaj kłatwa spadnie na głowę tego, kto wprowadził „próbę wodną” do naszego kraju. Przyszło do nas kilka pokoleń ze stron dalekich i nieznanymi nikomu. Niegdyś, kiedy ojcowie nasi używali jeszcze wróżb i innych niepewnych sposobów badania, zdarzało się od czasu do czasu, że jakimś biednemu stworzeniu udało się zataić winę i uniknąć kary. Ale teraz, przy próbie wodnej, którą wymyślili ludzie mądrzejsi od nas — dzikusów, rzecz się ma całkiem inaczej. Przy niej, niewinny okazuje się niewinnym bez żadnej wątpliwości, ponieważ tonie, a winny ma niezbity dowód swojej winy, ponieważ nie tonie.

Serce kruszyło się we mnie, gdy mówiłam:

— Wiem, on jest niewinny! Nakryją go fale i nigdy go już nie zobaczę!

Od tej chwili nie opuszczałam go ani na chwilę. W ramionach jego opłakiwałam godziny szczęścia i tonęłam w morzu jego miłości. Jakże nędzna się czułam i jak szczęśliwa zarazem! Ale przyszedł czas i wyrwali go z moich ramion, a ja, ikając szłam za nim i działam, jak wrzociło go do wody. Zdumiona, odjęłam ręce od oczu. O, gorzki widoku!

Po chwili podniósł się ryk nieczemnej radości. Zdumiona, odjęłam ręce od oczu. O, gorzki widoku! On płynął!

W chwili tej serce moje zamieniło się w kamień i zastygło w lód.

— Był winny i skłamał przedemną — powiedziała i z pogardą zawróciłam w stronę domu.

Zawieźli go na pełne morze i zostawili na gorze lodowej, płynącej w kierunku Wielkich Wód, na południe. Po powrocie, ojciec powiedział do mnie:

— Złodziej twój prosił, aby powtórzyć ci jego ostatnie słowa. Oto one: „Jestem niewinny i podczas wszystkich dni, wszystkich godzin i wszystkich godzin konania, gdy będę umierał z głodu, będę kochał ją, myślał o niej i błogosławił dzień, który ukazał mi jej słodką twarz”. Bardzo ładne, nawet poetyczne — dodał mój ojciec.

A ja na to:

— On jest błotem, o którym nie słyszeć więcej!

I pomyśleć, że w chwili, gdy wypowiadałam te okrutne słowa, on cierpiał i był niewinny.

Osiem miesięcy, osiem nudnych i sum-

ZYGZAKI.

B. P. czy S. P.

Przed paroma dniami pisaliśmy na tem miejscu o neoficie chrześcijańskim, który do końca życia obłacał składki jako członek gminy starozakonnych w Warszawie. Neofita tym był ś.p. Herman Poznański prezes łódzkiego T-wa „Akc. „J. K. Poznański“.

Her. Poznański zmarł w Rzymie, gdzie już przed paru laty przyjął katolicyzm. Jednakże rodzina zamieszkała w Łodzi nie mogła pogodzić się z tym faktem i w nekrologach pomieszczonych w piśmie podawała inicjały „h. p.“ zamiast używanych w nekrologach katolików „ś. p.“

Nie ośmielono się tylko popełnić innego oszustwa. Oto nie sprowadzono zwłok z Rzymu celem pochowania w Łodzi w rodzinnych grobach, ponieważ w tym wypadku władze duchowne mogłyby zaprotestować.

A jednak sam fakt oszustwa popełnionego w nekrologach jest nader znamienity dla metod żydowskich i katolickie władze duchowne powinny nam wyjaśnić czy wolno chowając katolików podawać ich za żydów.

X. X.

KRONIKA

— Kalendarzyk.

Wtorek dnia 6 listopada Leonarda M.
Wschód słońca g. 7, m. 56.
Zachód „ g. 5, m. 02.

— Widowiska.

Teatr Miejski (Cegielniana 65)
„Jakoś to będzie“

Teatr Popularny (Ogrodowa 18)
„Młynarz i jego córka“

„Luna“ (Przejazd 1)

„Wir życia“

„Casino“ (Piotrkowska 67)

„Niewolnica miłości“

„Odeon“ (Przejazd 2)

„Skok w przepaść“

Grand-Kino (Piotrkowska 72)

„Herabia Essex“

Kino Spółdzielni Prac. Państwowych

„Lukrecja Borgja“

Kalendarzyk historyczny.

1831 Emigracja polska nawiązuje w Paryżu Komitet Narodowy.
1846 Rzeczpospolita Krakowska przechodzi pod panowanie Austrii.

nych miesięcy upłynęło od tego czasu, gdy nadeszło święto Wielkiej Dorocznej Ofiary, dzień, w którym dziewczęta z całego ołemienia myją twarz i czeszą włosy.

Za pierwszym porażeniem grzebienia nieszczęsny haczyk wypadł z moich włosów, w których tkwił spokojnie przez cały ten czas.

Zemdloną, padłam w objęcia zawstydzonego ojca. Powiedział mi, jeczac:

— Zamordowałśmy niewinnego człowieka! Nigdy się już nie uśmiechnę.

I dotrzymał słowa. Odtąd nie śmiał się nigdy.

Od tego czasu nie przeżyłem miesiąc jeden. bym nie czesała swoich włosów. Ale na cóż się to przyda teraz!

Tak kończyło się skromne opowiadanie biednej dziewczyny.

Wysnuwamy z niego morał. Skoro sto milionów dolarów w New-Yorku przedstawia tę samą potęgę finansową, co dwadzieścia dwa cztery na ryby w strefie podbiegunowej, to człowiek w krytycznej sytuacji jest głupcem, jeżeli siedzi w New-Yorku, zamiast kupić haczyków za kilka centów i wzmiegnąć.

KONIEC.

Walka z magazynowaniem przedmiotów powszechnego użytku.

Władze administracyjne drugiej instancji otrzymały upoważnienie do wydawania rozporządzeń w zakresie przymusowego zgłaszania zapasów zboża i jego przetworów, roślin strączkowych, gryki i jej przetworów, ziemniaków, cukru, tłuszczów jadalnych pochodzenia zwierzęcego, węgla, materiałów włókienniczych i skór.

Zgłoszeniu podlegają zapasy znajdujące się u osób trudniących się handlem w składach fabrycznych, hurtowych i detalicznych, jako też u producentów rolnych posiadających ponad 20 hektarów ziemi ornej.

Obowiązek ujawnienia cięży również na tych, którzy przechowują u siebie zapasy należące do wyżej wspomnianych osób.

Materiały włókiennicze muszą być zgła-

szane w składach fabrycznych w ilości ponad 10 tysięcy metrów, u kupców ponad 500 metrów i detalistów ponad 100 metrów.

Mąka u producentów rolnych ponad 10 centnarów, u handlarzy ponad 25 centnarów, u hurtowników ponad sto centnarów u detalistów ponad 10 centnarów.

Cukier w fabrykach ponad 10,000 kg., u hurtowników ponad 1000 kg., u detalistów ponad 100 kg.

Tłuszcze jadalne u hurtowników ponad 1000 kg., u detalistów ponad 50 kg.

Węgiel u hurtowników ponad 10,000 kg u detalistów ponad 1000 kg.

Rozporządzenie to obowiązuje z dniem 1 b. m. (pap)

Wiadomości bieżące

— Najbliższe posiedzenie Rady Miejskiej.

Posiedzenie Rady Miejskiej odbędzie się w czwartek dnia 8 listopada 1923 r., o godz. 8 i pół punktualnie, w sali posiedzeń Rady Miejskiej przy ul. Pomorskiej Nr. 16.

— Poświęcenie szkoły powszechnej im. ks. Stanisława Konarskiego.

W niedzielę dnia 4 bm. Magistrat obchodził uroczystość poświęcenia gmachu szkoły powszechnej im. ks. Stanisława Konarskiego przy ul. Konstantynowskiej Nr. 27. Około godziny 12 w południe na obszernym dziedzińcu szkolnym zebrał się zaproszeni goście, wśród których obecni byli: wojewoda łódzki, Rembowski, Komisarz Rządu Izyski, prezes komitetu budowy szkół, starosta łódzki Remiszewski, Prezydium Rady Miejskiej z drem Pichną na czele, prezydium Magistratu, ławnicy, przedstawiciele wszystkich frakcji radzieckich, oraz przedstawiciele władz państwowych, stowarzyszeń oświatowych i kulturalnych, wreszcie prasy.

Aktu poświęcenia dokonał, wygłaszając piękną okolicznościową mowę, radny miejski ks. prałat D. Kaczyński. Pożatem przemawiał p. prezydent miasta, M. Cynarski, kurator łódzkiego okręgu szkolnego, dr. J. Jarosz, ławnik Wydziału Oświaty i Kultury, Z. Hajkowski, prezes związku nauczycieli, K. Błiski oraz kierownik szkoły powszechnej im. Ks. St. Konarskiego, F. Dolewski.

Po dokonaniu poświęcenia i wysłuchaniu przemówień odbyło się zwiędzenie gmachu szkolnego, poczem goście zebrał się w pięknie udekorowanej przez Oddział Plantacji Miejskich sali gimnastycznej, gdzie wysłuchał popisu szkolnego, wykonanego przez działkę szkół powszechnych. Podczas uroczystości poświęcenia przegrywały orkiestry uczniowskie szkół powszechnych Nr. 15 i 26.

— Rocznik 1902 jeszcze wcielony nie zostaje.

Wobec kłających wersji o wcieleniu do oddziałów mężczyzn urodzonych w roku 1902 otrzymujemy wyjaśnienie iż P.K.U. dotychczas o wcieleniu tego rocznika jak również ochotników żadnych rozkazów nie posiada, wobec czego zwracanie się do P.K.U. jest bezcelowe. (bip)

— Walka z analfabetyzmem.

W bieżącym roku szkolnym podobnie jak i w latach ubiegłych Kuratorium poleciło Insp. Szkolnym uruchomienie na terytorjum każdego powiatu kursów dla dorosłych, przy czem przy organizowaniu tych kursów należy się trzymać następujących wskazań:

Sluchacze, którzy uczęszczali na kursa pierwszego stopnia uczęszczać winni na stopień drugi, a po pomyślnym ukończeniu dwóch stopni otrzymują oni odpowiednie świadectwa.

Nauka na obu kursach trwać będzie przez pięć miesięcy zimowych od listopada do marca przy sześciu godzinach tygodniowo. Wydatki rzeczowe muszą być pokryte ze składek, których wysokość ustali kierownik.

Wydatki osobowe częściowo powinny być przez kredyty rad szkolnych powiatowych, a częściowo z kredytów przyznanych przez Ministerstwo. Do pracy tej Inspektorzy szkolni muszą dopuścić jedynie tych nauczycieli, którzy posiadają należyte przygotowanie lub nie są obciążeni pracą szkolną. (pap)

— Świadczenia ubóstwa.

Delegacja Wydziału Opiekł Społecznej na posiedzeniu w dniu 3 bm. postanowiła wydawać świadczenia ubóstwa tylko tym petentom, złączającymi się do Wydziału, których zarobki wynoszą minimum utrzymania, ustalonego przez komisję statystyczną. Innym razem zaś petentom będą wydawane zaświadczenia, o stanie majątkowym, co się zaś tyczy osób, pozostających na utrzymaniu osób trzecich, Wydział Opiekł Społecznej brać będzie pod uwagę w każdym poszczególnym wypadku wszystkie okoliczności dotyczące.

— Echa okupacji.

W myśl opinii prokuratury Generalnej R. P. i stosownie do decyzji Min. Skarbu, Komisarjat Rządu na m. Łódź niniejszym podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 19 bm. o godz. 10 rano rozpocznie się w Łodzi przy ul. Wólczańskiej 59 sprzedaż drogą publicznego przetargu znajdujących się tam, a przejętych po okupantach przedmiotów jak nuty, obrazy, przedmioty kultury religijnej, użytku domowego, ubrania, bielizna, części maszyn i aparaty, naczyńia kuchenne i stolowe oraz inne drobiazgi. (pap)

— O stan sanitarny Łodzi.

W sobotę, dnia 3 bm., w związku z anty-sanitarnym stanem posesji, wywołanym bezrobociem dozorców — w Wydziale Zdrowotności Publicznej odbyła się konferencja, na której byli obecni pp.: dr. Skalski, dyr. Wojewódzkiego Wydziału Zdrowia, Rein, kierownik działu sanitarnego Komisarjatu Rządu na m. Łódź, Chrościński, komisarz P. P., oraz z ramienia Magistratu ławnik Wydziału Zdrowotności Publicznej, Joel i kierownik działu sanitarnego Wydz. Zdrow. Publ., dr. Starzyński.

Wobec tego, że wskutek bezrobocia dozorców we wszystkich posesjach nagromadziło się dużo śmieci, doły ustępowe nie są opróżnione itp., co przy obecnej epidemji tyfusu brzuszowego może w znacznej mierze przyczynić się do jej rozszerzenia, uchwalono zmusić właścicieli domów lub rzadców do natychmiastowego opróżnienia dołów ustępowych i śmietników oraz przeprowadzania stałej dezynfekcji rynsztoków i utrzymaniu w czystości podwórza i ulic. W tym celu Komisarjat Rządu na m. Łódź, na zasadzie rozporządzenia Nadzwyczajnego Komisarza do zwalczania epidemji wyda nakaz, aby właściciele do dnia 10 listopada doprowadzili swoje domy do porządku. Po tym terminie specjalne komisje sanitarne wespół z władzami policyjnymi będą sprawdzać stan posesji i o ile okaże się, że ktoś nie spełnił rozporządzenia, będzie on ukarany grzywną 20,000,000 mk. i aresztem. By zaś właściciele domów nie mogli się tłumaczyć nieznanomością rozporządzenia, będzie ono również przesłane do wszystkich stowarzyszeń właścicieli nieruchomości na terenie Łodzi.

— Pomoc lekarska dla rodzin funkcyjnarjuszów państwowych.

Wobec powtarzających się zapytywań Min. Zdrowia Publ. wyjaśnia, że jeśli funkcyjnarjusz państwowy ze względów mieszkaniowych, kształcenia dzieci, służbowych itd. stale utrzymuje rodzinę poza swoją siedzibą służbową, rodzina ta, w razie zachorowania, korzysta z pomocy lekarskiej miejsca jej stałego pobytu, a koszty obciążają budżet Wojewódzkiego Urzędu Zdrowia, właściwego dla tegoż miejsca stałego pobytu rodziny. (pap)

— Związkowcy strajkują we środe.

W dniu wczorajszym odbyło się w lokalu o.k.z.z. zebranie delegatów fabrycznych i przedstawicieli wszystkich związków zawodowych. Po przyjęciu rezolucji domagającej się cofnięcia polityzacji postanowiono w środe przystąpić do strajku powszechnego. (bip)

— Strajk lekarzy kasy chorych.

W dniu wczorajszym odbyło się zebranie lekarzy kasy chorych. Okazało się że na wczorajszej konferencji komisarz kasy zaproponował 25 proc. podwyżki tytułem wyrównania płac w listopadzie i dalsze wyrównanie w grudniu jak również regulacje co 2 tygodnie.

Ponieważ lekarze domagają się 160 proc. konferencja skończyła się bez rezultatu. Zebranie lekarzy postanowiło jednogłośnie strajk rozpocząć w czwartek o godz. 12-iej w noc i wezwać komisarza kasy by konferencję zwołał do czwartku. (bip)

Teatr i sztuka

— Teatr miejski.

Dzisiaj dla przysięż (po cenach zmierzonych) satyryczna komedia S. Kiedrzyńskiego p. t. „Jakos to będzie“ z p. J. Pawłowskim (po powrocie do zdrowia) w roli Oltaszewskiego.

Jutro premiera egzotycznego dramatu P. Fronda'a p. t. „Dom osaczony“. Akcja rozgrywa się w r. 1918 podczas walk angiłków z turkami w Egipcie i Jerozolimie. Nowa wystawa i dekoracje. (Aleksandria, pustynia Sahara i Jerozolima). Nowość obudziła żywe zainteresowanie.

— Teatr Popularny

Dzisiaj, we wtorek 6 bm. o godz. 8,15 wiecz. legenda ludowa „Młynarz i jego córka“ w 10 obrazach E. Raupacha.

We środe, 7 bm. o godz. 8,15 wiecz. premiera wodewilu ze śpiewami i tańcami w 4 akt. Fr. Domańska „Stare Miasto“.

We czwartek, 8 bm. — „Stare Miasto“.

— Koncert Dygasa i Zbołńskiej - Ruszkowskiej.

W niedzielę d. 11 listopada o godz. 4-iej po poł. odbędzie się koncert popołudniowy Wagnerowski z udziałem tenora bohaterkiego Opery Warszawskiej Ignacego Dygasa i primadonny Opery Warszawskiej Heleny Zbołńskiej - Ruszkowskiej. W programie aria i duety z op. „Trystan i Izolda“ i „Walkiria“. Akompanjuje dyr. Ryder. Bilety w kasie Filharmonji.

P. Marja Filipkowska - Rozwadowiczowa b. artystka teatru bydgoskiego, która z wielkim powodzeniem debiutowała w „Kochanku od serca“ Vermeuilla, została zaangażowana na bieżący sezon do teatru miejskiego.

Z sądów

Herman Tuszyński Kapral Baonu Warzown. w Grodnie pewnego pięknego dnia doszedł do wniosku, że życie jego bardzo jest szare i bezbarwne, a zwłaszcza w mundurze, wobec czego musi zaznać nieco przygód. Za granicą, gdzie upajał się wrażeniami przebywał przeszło rok, ale w końcu nostalgia zmusiła go do powrotu. Powrót ten wypadł jednakże niefortunnie, gdyż amator wrażeń został aresztowany. Podczas śledztwa okazało się, że ma on na sumieniu już sporo sprawek. Miedzy innymi Tuszyński pełniąc funkcję fryzjera zabrał najrozmaitsze przyrządy stano-

S. † P. STANISŁAW GAŁECKI

wychowaniec Szkoły Głównej, obywatel ziemski

po długich i ciężkich cierpieniach opatr. ony sw. Sakramentami zasnął w Bogu w Rąbieniu dnia 5 listopada przeżywszy lat 76.

Nabożeństwo żałobne na Powązkach w Warszawie odprawione będzie dn. 7 listopada, po niem nastąpi złożenie zwłok do grobu rodzinnego o czem zawiadamiają
2320s1

Zona i rodzina.

LORD AGENTEM.

Wykrycie wielkiej kradzieży.

Jedną z metod ostatnio stosowanych we współczesnej służbie śledczej, która znalazła szerokie zastosowanie w krajach Zachodniej Europy jest śledztwo przy pomocy odpowiednio tresowanych psów policyjnych. Również i w Polsce tresura psów policyjnych przy wydatnym współdziałaniu instruktorów angielskich i niemieckich postawiona została na bardzo wysokim poziomie, o czem świadczyć mogą dodatnie rezultaty jakimi poszczycić się może Łódzka policja.

Znaną w sferach kryminalogów Łódzki pies policyjny Lord nocą onegdajszą znowu pokazał co umie. Nocą tej popełniona została bardzo śmiała kradzież w składzie manufaktur Józefa Safrana przy ul. Piotrkowskiej 182. Kradzież ta popełniona została w następujących okolicznościach świadczących o dużej dozie zimnej krwi i bezczelności złoczyńców, którzy nie krepowali się bynajmniej sąsiedztwem mieszkańców i nie zlekli się przebywających tam lokatorów. Do składu dostali się oni przez wybiecie muru specjalnymi narzędziami złodziejskimi i

zaczęli plądrować.

Pracę swą prowadzili bardzo intensywnie o czem świadczy to, że w krótkim stosunkowo przeciągu czasu zdążyli zabrać sobie „na pamięć“ 18 sztuk towaru wartości 3 miliardów. Plądrowanie to, usłyszała w końcu żona właściciela która zerwawszy się z łóżka wbiegła do sklepu, gdzie skonstatowała z przerażeniem ślady wyteżonej gospodarki. Wobec czego zaalarmowała policję. Po krótkim czasie przybyli przedstawiciele urzędu śledczego wraz z towarzyszącym im Lordem.

Złoczyńcy słysząc alarm zbiegli wraz z lupem i ukryli się w komórce domu Nr. 176 należącej do niejakiego Bejera gdzie chcieli oczekiwać obławy. Jednakże pies ładac po śladach dotarł do kryjówki gdzie towar znaleziono w całości.

Złodzieje jednakże korzystając z zamieszania ulotnili się, wobec czego policja prowadzi energiczne dochodzenie w kierunku wykrycia. (pap)

wiące własność skarbową. W listopadzie 21 roku oświadczył niejakemu Mendlowi Fiszero- wi i Henrykowi Gisko, że ich krewni przebywający w Gdańsku zostali aresztowani, a on podający się za niejakiego Kona może ułatwić ich zwolnienie. W ten sposób usiłował wyłudzić od nich pieniądze rzekomo na wydatki związane z tym zwolnieniem.

W początku zimy 1921 roku w Gdańsku przedstawiając się również pod tym samym nazwiskiem proponował swe pośrednictwo przy zakupie piekarni i obiecując doprowadzenie do natychmiastowego zawarcia umowy wyłudził od kilku osób znaczniejsze kwoty. Tuszyński — Kon, trudnił się również pośrednictwem pracy i obiecywał pozostające mu bez pracy Mordce Sztonowi posadę wyłudził od niego również pieniądze. Awanturnicza epopeja Hermana Kona — Tuszyńskiego pełna upajających wrażeń i niespodziewanych przygód znalazła swój epilog w dniu wczorajszym przed sądem. Przewodniczył major K. S. Rudolf Kwatar, oskarżał podprok. major K. S. Tadeusz Jaskolski, bronił mec Słoniewski. Oskarżony stwierdził że oddalił się za granicę i że bardzo potrzebował pieniędzy, natomiast zaprzeczył jakob przywłaszczył sobie przedmioty stanowiące własność skarbu.

Po przesłuchaniu ośmiu świadków sąd ogłosił wyrok, skazując Hermana Tuszyńskiego na dwa lata więzienia, degradację i przeniesienie do drugiej klasy żołnierzy. (nan)

Ze sportu.

REPREZENT. ŁÓDŹ — KLUB TURYSTÓW.
3 : 1 (2 : 0).

Repr. wystąpiła w następującym składzie Pile. Karaś, Bestek, Hanke, Bersz Dreger, Durka: Herbsreich, Hoffman, Fejr, Finke, Turysci grał bez Sztencła.

W pierwszej połowie cześćcej atakuje Łódź i w rezultacie zdobywa dwie bramki przez Herbsreicha i Hoffmana. Świetne wypadw O. Kubika unicestwia Karaś. Po przerwie Turysci chcą wyrównać za wszelką cenę i przez kilkana-

cie minut atakują bramkę Łodzi, która powoli zaczyna się rozgrywać i cześćcej zbliża się do bramki przeciwnika. Za faul na polu karnem dyktuje sędzia rzut karny, który Fejr strzela w ręce bramkarzowi. Rzut dla Turystów zamienia O. Kubik w bramkę. W kilkanaście minut później strzela Hoffman ostatnią bramkę dla Łodzi. Zaciętkie ataki Turystów nie zmieniły rezultatu, gdyż zejście z boiska O. Kubika, uniemożliwiło celową kombinację.

Reprezent. grała spokojnie, dosyć celowo posługując się równie dobrze głową, jak i nogami. technicznie niektórzy gracze przewyższali turystów. Turysci zaczętością, siłą fizyczną i żywym łowem tempem chcieli nadrobić brak techniczny i kombinacyjny. Zdenerwowanie było przyczyną ich klęski.

Sędzia, p. Z. Hanke, był mało uważny. Publiczność około 2,500. Gog.

— Odczyt profesora Wincentego Lutosławskiego.

Staraniem Akademickiego Koła Łódzian w dniu 6-tym listopada br. o godz. 7 wiecz. w sali Rady Miejskiej, ul. Pomorska 16, prof. Uniw. Wileńskiego, Wincenty Lutosławski wygłosił odczyt pod tytułem „O życiu narodowym“. Bilety po 50 i 30 tysięcy mk. można nabyć przy wejściu. Dla wojskowych wejście bezplatne.

Z Bibliografji.

„Z głębin“.

Na półkach księgarskich Gebethnera i Wolffa okazał się zbiór poezji jednego z członków dzisiejszej Młodej Polski, Kazimierza Domańskiego.

„Z głębin“ — oto tytuł zbiorka, który jest pierwszym wydaniem dzieł autora. Domański w tomiku tym ujmuje w formę poetycką cały szereg zagadnień duszy ludzkiej, dużo uwagi poświęcając bezpośrednim swym wrażeniom z frontu, na którym autor łódzianin przebywał od 1914 r. — od kampanji Lejgionów.

Poezje Domańskiego są interesujące zarówno ze względu na oryginalny sposób ujmowania zjawisk i na głęboką treść poezji jak również i ze względu na osobę młodego autora, rokującego w twórczości kulturo-artystycznej duże nadzieje na przyszłość.

W sprawie strajku lekarzy Kasy Chorych.

Wśród wielu bolączek młodej, potężnej wartości społecznej instytucji jaką jest Kasa Chorych na przednie miejsce wysuwa się w chwili obecnej kwestia uposażenia lekarzy kasowych, których w Łodzi w chwili obecnej pracuje około 240. Kasa Chorych obejmuje w chwili obecnej przeszło 80 proc. ludności miasta Łodzi, sprowadza zatem praktykę prywatną, do stopnia minimalnego.

Za 1. godz. pracy codziennej za m-c wrzesień otrzymywali lekarze 2 do 3 milionów mk.

Jaskrawa śmieszność przytoczonych cyfr. przykrywa smutną prawdę o zniżającym się zmierzchu zawodowej inteligencji.

Otóż lekarze zatrudnieni w K. Ch. m. Łodzi, na walnym zebraniu w dniu 31. 10 rb. postawili szereg żądań, wyszczególnionych w N-rze plątkowym „Rozwoju“.

Kierownictwo Kasy Chorych uzależnia udzielania podwyżek lekarskich od uzyskania w Ministerstwie podniesienia stawek ubezpieczeniowych. Lekarze jednak nie chcą się na to zgodzić, bowiem uważają iż, K. Ch., która w początkach swego istnienia miała dostateczne fundusze dla subsydjowania powiatowych K. Ch. dla nabycia nieruchomości, urządzania własnych aptek w pierwszym roku istnienia w Poznaniu np. dopiero po 20 kilku latach istnienia, nie może i nie powinna, jako instytucja społeczna uzależniać swego budżetu od czynników, niedostępnych ingerencji zainteresowanych lekarzy.

Według ostatnich wiadomości, jakie nasza redakcja otrzymała z Warszawy, Ministr. Spr. Wew. podniosło od 1 list. trzykrotnie obowiązujące stawki, co uzgadnia stanowisko komisarza Kasy Ch. i pracujących lekarzy, żądana podwyżka będzie im przyznana i miasto uniknie jeszcze jednego niepożądanego bezrobocia.

Przemysł i handel.

CO MOŻNA WYWIEZĆ DO PALESTYNY

(-) Konsulat polski w Jerozolimie donosi, że do Palestyny możnaby wywozić z Polski, artykuły i wyroby włókiennicze łódzkie i bielskie, deski, ramy, wyroby skórzane i galanterię, cement, sól, likiery, cukier i wyroby cukiernicze.

NOWA WALUTA W GDANSKU.

(-) Gdańska kasa centralna wydawać będzie co pół miesiąca wykaz nominalnych wartości guldenów, kursujących w obiegu i pokrycie w walutach wysokocennych.

Wykaz na 31 października zawiera następujące pozycje: 1) w obiegu znajduje się banknotów na sumę 5.974.678,73 guldeny, czyli 238.987,3 funty szterlingi, 2) pokrycie w

banknotach angielskich i czekach na Londyn, wynosi 12.223 funtów szterlingów. Należności w bankach i u bankierów wynoszą 226,763 funty szterlingi.

WYWÓZ STRACZKOWYCH ROSLIN ZA GRANICĘ.

(-) Wywóz ziemniaków, zboża i tłuszczu do wolnego miasta Gdańska jest wolny, a wywóz straczkowych roślin zagranicę, nie jest objęty zakazem

PODWYŻSZENIE AGIA CELNEGO.

(-) Z dnem 30 bm. został podwyższony mnożnik normalny na 210.000 (dotychczas 81.000) a mnożnik zniżony na 160.000 (dotychczas 00.000). Wobec tego automatycznie została podwyższona mnożniki ulgowe, które wyższą obecnie 4200 (2 proc.), 21.000 (10 proc.) 42.000 (20 proc.), 70.000 (33 i jedna trzecia proc.).

IZBA HANDLOWA I PRZEMYSŁOWA W CLUJ (RUMUNJA)

zwraca uwagę, że prowadzi oddział informacyjno-handlowy, który udziela zagranicznym organizacjom, firmom wszelkich informacji o firmach w swoim okręgu.

Warszawska giełda oficjalna

GOTÓWKA.

Dolary — 1,750,000—1,740,000 —

CZEKI.

N. Jork — 1,750,000—1,740,000 —

Londyn — 7,775,000—7,800,000 —

Paryż — 101,350—101,325 —

Szwajcaria — 315,000—311,000 —

Belgia — 86,750 —

WARSZAWSKA GIEŁDA AKCJOWA.

Bank Dyskontowy — 2950—3200 —

Bank Handlowy — 1300—1400—1350 —

Bank dla H. i P. — 600—570—580 —

Bank Zachodni — 2600—3000 —

Bank Przem. W. — 240—225 —

Bank Przem. Lw. — 270—240 —

Bank Zjedn. Ziem. Polsk. — 400—450 —

Bank Małopolski — 550 —

Bank Zw. Sp. Zarob. — 1000—1450—1405 —

Bank Zw. ziemian — 95—110 —

Cerata — 60—62 i pół —

Kijewski — 1150—1600 —

Sole potasowe — 2150—2200 —

Puls — 165—170—162 i pół —

Spieß — 515—490—530 —

Wildt — 170—185—180 —

Korek — 60—70 —

Czersk — 560—615—605 III em. 360—380 —

Nobel — 620—600—610 VI em. 575—570 —

Firley — 300—310 —

Łazy — 80—72—75 —

Drzewo — 100—110 —

Pustelnik — 360 —

Spirytus — 840—815 (2) 870 (3) —

Tkanina — 32—33 —

Rohn — 475—450—500 IV em. 365—380 —

Chodorów — 2100—2200—2150 —

Lilpop — 395—415—405 (1 i 2) 405—430 —

Michałów — 600—615—510 —

Polski Przem. N. — 400—450—425 —

Częstocice — 16—16 i pół (III em. 17

pół—17 i trzy czwarte).

Norblin — 875—700—640 (1) 750—775 —

Rudzki — 1750—1850 (2) 1800—1950 dr.

Ortwein — 182 i pół — 170 —

Ostrowiec — 7400—8350—8300 —

Parowozy — 180—215, V em. 170—195—180

Cegielski — 500—525—510

Unja — 2900—3200—3175 —

Ursus — 475—580 —

Zyrardów — 230 —

Zawiercie — 240 —

Zielniewski — 7400—7800—7850 —

Borkowski — 245—265—260 —

Jabłkowski — 57—65—60 —

Belpał — 40 —

Polbał — 65—60 —

Zach. Tow. dla H. i P. — 85—80 —

Kabel — 315 —

P. T. E. — 115—120—110 —

Elektryczność — 900—925—915 —

Kluczew — 395—370—380 —

Ćmielów — 400—440 —

Marynin — 800—900—925 —

Rylscy — 38—48—45 —

Konopie — 230—245 —

Pocisk — 350—370 —

Starachowice — 1900 —

Modrzejów — 4500—4800—4825 —

Cukier — 3900—3550—3750 —

Nafta — 125—135—125 —

Haberbusch — 3000—3100 —

Wieczorne notowania warszawskie.

WARSZAWA 5.11 (AW) Wieczorna giełda walutowa:

Nowy Jork 1850000

Londyn 7.850.000

Paryż 105

Tendencja utrzymana.

Wieczorna giełda akcyjowa

Cegielski 525

Chodorow 2.200

Nafta 130

Nobel 620

Parowozy 920

Zielniewski 7800

Bank Małopolski 560

Bank Przem. Lw. 260

Bank Sp. Zar. 1500

Bank dla H. i P. 1500

Pruszków 80 fff

Gazy 16500

Lechita 65

Lokomotywy 200

Witrat 70

Opatnik 115—170

Mydło domowe i do prania

„SWELAN“

marka fabr. „SMOK“

zawartość tłuszczu 64 — 66% w użyciu

najlepsze

najtańsze

najwydajniejsze.

Cena eksportowa dol. 16 za 100 kg.

Sprzedaz na miejscu w polskich markach

Sp. Akc. „SWELAN“

Fabryka Przetworów Chemicznych

Pańska 175. Tel. 16-08.

(2889-b)

Zginął pies

wyżeł biały brązowo nakrapiany uszy i osada ozona brązowe, także plama na lewym boku, wabi się „Karo“ Widziano go w poniedziałek po 3 na ul. Aleksandrowskiej prowadzonego na sznurku. Nieprawy właściciel odpowie sądownie. Odprowadzić za wynagrodzeniem ul. Przejazd 46. III piętro K. Kaweck. 2891s2

Dr. S. KANTOR

specjalista chorób wenerycznych, skórnych i włosów.

Gabinet Roentgena i radiologicz. Piotrkowska 144 (róg zwan. gielickiej) Godz przyjęć od 9—2 i 6—8. dla pań 5—8 2328-k-4

Dr. med. Z. GOLC

chor. skórne i wener. ul. Andrzeja 3. przyjm. od 11—1 i pół i od 5 i pół do 8. (229s0)

Dr. Z. Janiszewski

Choroby kobiece i akuszerja. przyjmuje 10—12, 4—6 pp. Piotrkowska 132. 2296a

Ważne dla Pań!

Kurs kilmkarstwa (dywany) Wiadomość Nawrot 96a w g. od 10—1 od 3—6. 2290s

Poszukuję dzierzawy

lub administracji posiadam całkowity inwentarz żywy i martwy. Wiadomość Dom. Świerzyn 2296s3 p. Zd-Wola.

Drzewka

owocowe i ozdobne w wielkim wyborze poleca Zak. Ogr. L. Kołaczkiego. Piotrkowska 241. 2296s6

Grand-Kino

Dzisiaj i dni następnym!

SZALONY CZYN GALERNIKA

Dramat w 6 aktach. — W roli głównej słynny:

(2585-b)

HARRY NELSON.

Eleganckie palta

futrem ubierane

Kupieckimi weksłami krótkimi pokryć można części zakupu

Pluszowe palta

futrem ubierane

Suknie

najnowsze fasony

Jesionki

w dobrym gatunku

Garnitury

z modnego materiału

Szmechel i Rozner

Piotrkowska 100, filja 160.

Nie zwlekać —

tendencja zwykła.

2197s1

WĘGIEL

Gornoski, Dąbrowiecki i Jaworzniczy

— dostarcza —

„Zegluga Polska S. A.”

Kraków Rynek Główny

wagonami i galarami dla celów przemysłowych i do opalu — domowego.

Poważnym firmom udziela się kredytów. Ceny niskie. Dostawa szybka.

Szczegółowe oferty wysyłamy odwrotnie. 2525s

Wozny - inkasent

poszukuje posady w banku, biurze z mieszkaniem, żonaty, bezdzietny, lat średnich. Świadczenia kilkuletniej pracy, poważne referencje. Zgłoszenia: Fabjanice, poste-restante, dla T. Malickiego. 2294-b

Buchalter-bilansista

znający dokładnie ustawy skarbowe zakłada i prowadzi księgi handlowe, sporządza bilanse ściśle według kodeksu handlowego i wymagań władz skarbowych; zaprowadza księgi obrotowe. Udziela w kwestjach księgowości fachowych porad i wskazówek. Zgłoszenia pod „Buchalter-Fachowiec” przyjmuje adn. n. pisma.

UNIKARDIA

„Rozwój”

Łódź, Al. Kościuszki 41.

Uczeń

wyższego kursu gry skrzypcowej udziela lekcji. Oferty do Rozwoju pod „Skrzypek” 2129s8

KINO Spółdzielni Pracowników Państwowych

Sienkiewicza 40.

Dzisiaj i dni następnym!

Uwagi: Dla członków kooperatywy zniżka 50 proc., za wyjątkiem sobót, niedziel i świąt.

Różne ogłoszenia

Kupno i sprzedaż:

Meble kanapy, otomany sprzedaje stolarnia, Orła 23. 6875-2

Redensy garderoby szafy, łóżka, stoly, krzesła, otomany, trema sprzedam. Sienkiewicza 59, oficyna drugie piętro. Oferty z ceną do Rozwoju sub „T. C.” 6907-1

Power w dobrym stanie sprzedam, Południowa 27-21 6910-1

Kupie wannę używaną lub nową. Oferty z ceną do Rozwoju sub „T. C.” 6876-1

Nowe sypialnie do sprzedania Brzezińska 67 u stolarza. 6866-1

Posiadarki różne do sprzedania. Zgierz, Parzęczewska 3 „Pośrednik”. 6874-2

Power sprzedam za 5 milionów. Krzemieński Piotrkowska 173 6849-2

Waretki, powóz, rolwagę, towarową, brykę, para angielskich homont sprzedam. Kilińskiego 28. 6853-1

Różne:

Kuszerka Drzymała powróciła Piotrkowska 223. 6574-8

Kuszerka Pipikowa przyjmuje panie przyjezdne i miejscowe Piotrkowska 132-14 6824-9

Biuro Prośb, R. Walczyński Piotrkowska 90. Prośby do sądu, do władz administracyjnych, wojskowych; apelacje, rekursy i t. p. omówienia 6841-1

Pracownia haftów ręcznych. Sprzedaż wzorów „Wanta” Nawrot 8, lewa oficyna parter 6842-1

Pracownik naukowy udziela lekcji w zakresie sześciu klas. Przyspasabia do egzaminów dla eksternów ceny przystępne 6 sierpnia 14 października. 6853-2

Ważne dla pań krawcowych! Pracownia haftów ręcznych „Wandy” Nawrot 8 lewa oficyna parter. 6843-3

Lucrecia Borgia Na watach Pesaro

Dramat w 6-ciu akt. Reżyserja RYSZARDA OSWALDA. W rolach głównych: Conrad Veidt, Wegener, Basserman i Liana Haid.

Passepartout za wyjątkiem prasowych nie ważne.

Początek przedstawień w dni powszednie o godz. 5.30 w soboty, niedziele i święta o godz. 3 pp., ostatni seans o 9-ej wiecz.

Obiady dla kilku osób, ul. Wólczańska 91 m. 5 dowiedzieć się od 3 do 6 6870-1

Potrzebny z loiny ślusarz, kowal i chłopcy do terminu Konstanyowska 56 6872-1

Potrzebni gońcy do notariusza. Oferty do „Administracji Rozwoju pod „Pracowity”. 6880-1

Młoda paniątka z czteroklasowym wykształceniem poszukuje miejsca do biara lub bony. Łaskawe oferty do Rozwoju pod „Praca”. 6895-1

Pracownia haftów ręcznych Tańszej, Przejazd 55 front 11 p. 6885-5

Potrzebna bafetowa do restauracji B. Wisniewskiego Mołuski 5 6891-1

Przybiłała się sukna młoda wilczyca. Za zwrotem kosztów można odebrać Aleja i Maja № 60 u Jana Jaszczurskiego. 6894-3

Potrzebne zdolne podręczne i uczennice do krawieczyny ul. Ceglana № 1-11 przy Bałuckim Rynku. 6908-1

Pracownia sukien „Wandy” w końcu starannie i elegancko. Kosztuj 2,500,000, palta 2,000,000, suknie 1,400,000. Główna 55 II piętro front. 6911-2

Uczeń który by chciał dokończyć praktyki u szewca może się zgłosić ul. Główna 4/ sklep. 6912-2

Przyjmuje wszelkie zamówienia w zakresie tapicerstwa wchodzące. Ceny przystępne. Wykonanie solidne. Pańska 103 II wejś. II p. m. 48 6905-2

Poszukuję pokoju z osobnym wejściem od zaraz. Ceny obywatelna. Oferty do apteki B. Głuchowskiego Dielna 6, dla „S. N.” 6906-5

Potrzebny człowiek obeznany z wyrabianiem brykietów, ul. Leśna № 51 6893-1

Przybiłała się pies więcej rasowy, odebrać można Wesoła 65 u dozorczy. 6900-1

Potrzebni chłopcy i starszy człowiek do składu drzewa Leśna 51 6902-1

LEKCIJ w zakresie klas sześciu udziela student. Tudzież uczeń w zakresie klas niższych. Godziny ranne taniej. Wiadomość Zielona 55 m. 6 6904-3

Młody,

inteligentny, przystojny kawaler, chrześcijanin, lat 26, będzie na posadzie, mając własne, ameblowane mieszkanie, z powodu braku znajomości przynajmniej tą drogą zapoznać inteligentną, ładną pannę, do lat 25, posażną, ewentualnie fachową. Cel matrymonialny. Łaskawe oferty wraz z fotografią i życiorysem skierować do „Rozwoju” pod „25126”. (Zwrot fotografii zapewniony). 2522-b

Kupimy willę

(dom) podmiejski przy tramwaju o 8-10 pokojach. Oferty do administr. Rozwoju pod „Czysty przemyśl” 2526s1

Okazja

Płyty gramofonowe stare, polowane kupuje i zamieniam na nowe. Konstanyowska 5, prawa oficyna m. 28, Czarabski. (2519s)

Kupuję 2124

placę 200 proc. drożej za brylanty, złoto, srebro i biżuterję, zęby sztuczne, garderobę i szale czarne. Zachodnia 32, naprzeciw lombarda, I p., L. Milich.

Zgubione dokumenty

Wrocławski Jan zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 6869-1

Gierling Teodor zgubił dokument wojskowy wydany w Toronju 65 pułku, i legitymację majsterską. Zwócić za wynagrodzeniem, Gubernatorska 21 m. 19. 6873-1

Sowiński Kazimierz zgubił matrykulę, wydaną przez Miejskie Gimnazjum Męskie. 6901-1

Zgubiono Tymczasowy dowód osobisty, wydany z gminy Wymysłów, pow. Łaskiego na imię Emila Francke. 6903-3

Prochniewski Zygmunt zgubił paszport niemiecki rodzinny na 3 osoby: Reginy i Feliksy i Zygmunta wydany w Łodzi. 6909-3

Cena ogłoszeń: Przed tekstem i w tekście 10.000 mk., za tekstem 8.000 mk., z wyjątkiem 4.500 mk., wśród drobnych 8.000 mk. akrologi 8.000 mk., komunikaty 8.000 mk., za wiersz milimetrów miejscowe 50 proc, drzej graniczn 100 proc. Labelkowe i fantazyjne ogłoszenia 50 proc. drożej. Stronica przed tekstem dla ogłoszeń podziela ona na 8 łamy, za tekstem na 5 łamów. Artykuły bez oznaczenia honorarium redakcja za za bezpłatna. Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 6-ej, po 6-ej zalicza się 50 proc. Za terminowe wychodzenia ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Każda nowa podwójka obowiązuje jeszcze przedtem przyjęcia ogłoszenia bez uprzedniego zawiadomienia. „Rozwój” można zamawiać w Zglerzu u p. Lacha w Fabjanicach u p. Zatorskiego, ul. Zamkowa